

ПАМ'ЯТАМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— ВУДУМО МАБУТНЄ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІСІРОК, 11-го ТРАВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, MAY 11, 1976 No. 87. VOL. LXXXIII

Ректор УВУ проф. д-р Вол. Янів відвідає Канаду, поступить до ЗСА

Проф. д-р Вол. Янів

Вінніпег — Ректор Українського Вільного Університету проф. д-р Вол. Янів приїхав 27 квітня до Вінніпегу на шостиденний поїзд для численних зустрічей із тамтешнім громадянством, в часі яких інформуватиме про актуальне положення Українського Вільного Університету, про його незаперечні досягнення, але й поважні загрози у зв'язку із актуальним господарським і політичним життям у Західній Німеччині. 28 квітня мав він нагоду представити положення УВУ на вечорі Клубу Українських Професіоналістів та Бізнесменів; 29 квітня доповідав на Загальних Зборах Української Кредитової Спільноти „Карпати“, а 2 травня була окрема інформаційна зустріч з громадянами. Гості представляли й його інформації доповнювали голова Делегатури УВУ у Канаді проф. д-р Я. Рудницький та д-р УВУ, голова КУК та „Карпати“ С. Радчук.

Окремі зустрічі за спільним обідом відбулися ще з Проводом КУК, Дирекцією

Ріген і Картер мають найбільше делегатів на Крайові конвенції

Вашингтон. — Протягом минулого кінця тижня колишній каліфорнійський губернатор Роналд Ріген здобув у 6-ох стейтах додаткових 38 делегатів на Крайову конвенцію Республіканської партії, а президент Джералд Форд 18. Таким чином, Ріген тепер вже має заповнених 397 делегатів, а президент Форд — 336. Крім того вже обрано додаткових 298 делегатів, але всі „незобов'язані“ ні одному з кандидатів на президента ЗСА. Щоб здобути номінацію Республіканської партії, кандидат мусить мати 1,130 делегатів. Опитування, переведені журналістами „Ньюзвік“, передбачає, що коли в серпні почнеться Крайова конвенція, то Ріген матиме 975 делегатів, президент Форд 778, а 453 делегати прибудуть на конвенцію у характері „незобов'язаних“. Отже, існує можливість, що треба буде

Біля 1.000 осіб загинуло від землетрусу в Італії

Венеція, Італія. — Згідно з останніми інформаціями міжнародних пресових агентств, число вбитих в наслідок великого землетрусу в Італії, який відбувся також південна Німеччина, Чехословаччина, Югославія, Австрія і Бельгія, перевищило вже 900 осіб і треба сподіватися, що їх буде більше, бо розшуки ще не закінчилися. Великих швід наніс землетрус — головне місто Італії, де було знищено декілька малих містечок. Кілька десятків осіб загинуло також у Венеції, де від трясення землі завалилися декілька будинків і майже усі високі фабричні коміни, що спричинило велику паніку серед населення міста. Більшість населення не повернувшись тієї ночі до своїх приміщень, а зібравшись на великій площі св. Марка, проводили ніч в молитві. Цілковито було знищено містечко Форгарія, яке нараховувало біля 4,000 населення. В багатьох місцевостях були перервані водопроводи і електричні лінії.

Китай обвинувачує СРСР у підготовці до агресії

Гонг Конг. — Газета „Женьмін Жибао“ — орган Компартії Китайської Народної Республіки, обвинувачує СРСР у підготовці до агресії проти країн так званого „третього світу“, признаючи для продовження дальшої союської агресії в країнах західної гемісфери. При тому газета каже, що експорт союських воєнних

матеріалів куди більший від такої ж експорту західних надпотуг. Союський Союз, згідно з цією інформацією, веде в тих країнах також пожежну шпигунську діяльність і підтримує антизахідні акції місцевого населення, підготувавши ґрунт для приходу до влади вірних Москві комуністів, яких вона опісля використає для чергових агресій в сусідніх країнах.

„Думка“ приготується до великого Ювілейного концерту 23-го травня

Принагідно „Многая літа!“ В розмові під час відвідин у „Свободі“ представників хору „Думка“ минулого четверга виявилось, що саме в тому дні припадало свято Юрія, а що голова „Думки“ називається Юрій, то з цієї нагоди його друзі з „Думки“, при „акомпаніменті“ поодиножних редакторів проспівали йому многолітствіє. На фото (зліва): диригент „Думки“ Семен Комірний, голова хору Юрій Штогрин, почесний голова інж. Володимир Богачевський та опікун „Молодої Думки“ Богдан Бідак.

Джерзі Сіті (В. Т-є). — Якнайбільш численна публіка на Ювілейному концерті хору „Думка“, який відбувається в неділю, 23-го травня, у Таун Голл в Нью-Йорку, буде заохотена для хору до дальшої праці і доказом для хористів, що їхня праця протягом цілого чверть століття була корисною і потрібною для нашої української громади — сказав диригент Семен Комірний, який в четвер, 6-го травня, відвідав

редакцію „Свободи“ у товаристві інж. Володимира Богачевського, першого голови хору „Думка“, який відбувається в неділю, 23-го травня, у Таун Голл в Нью-Йорку, буде заохотена для хору до дальшої праці і доказом для хористів, що їхня праця протягом цілого чверть століття була корисною і потрібною для нашої української громади — сказав диригент Семен Комірний, який в четвер, 6-го травня, відвідав

ДІФЕНБЕЙКЕР ЗАКЛИКАЄ КАНАДУ ДО АКЦІЇ В ОБОРОНІ ПРАВ ЛЮДИНИ І ВОЛІ НАРОДІВ

Вінніпег (КУК) — Могучий апел за все-канадську акцію в обороні прав людини і свободи поневолених народів підняв бувший прем'єр Канади Джон Г. Діфенбейкер, промовляючи 6 травня в. р. у Вінніпегу до Клубу Жінок Канади, і закликав, що він „голоситиме по цілій Канаді цей клич Осторож! вчас великої загрози для всього вільного світу“.

Джон Г. Діфенбейкер

Політику детанту і Гельсінкське домовлення Дж. Діфенбейкер назвав „димовою заслоною“, за якою Союський Союз робить нечувані зброєння, які переступають всі міри оборонних потреб. Всього 20% людства користається сьогодні з волею демократії, а решта є під контролею менше чи більше тоталітарних систем, які сьогодні загрожують Португалії, Греції, Італії та іншим країнам Азії, Африки і Америки.

Потрібна підтримка для резолуції в справі Комісії людських прав

Вашингтон. — Зітвучи перед Конгресовою Підкомісією міжнародних політичних і військових справ, тут у вівторок, 4-го травня, сенатор Джеймс Баклі сказав, що „не минає дня, щоб я не одержав листів від громадян, родинам яких союський владі відмовляють візи на виїзд з СРСР, а то й карають звільненням з праці і навіть арештами“.

Сенатор Баклі був одним із п'ятих законодавців, які свідчили в користь законопроекту конгресменки Мілленс Фенік про створення спеціальної комісії для слідування за порушеннями людських прав в СРСР та його сателітних країнах. Подаючи специфічні приклади наявних порушень людських прав в СРСР, сенатор Баклі твердив, що створення запропонованого законопроектом комісії засвідчило б „дире зацікавлення“ Конгресу ЗСА справою людських прав в СРСР і примусило б союський уряд рахуватися більше з публічною опінією Заходу.

Як відомо, ідентичний законопроект, внесений сенатором Кліффордом Кейсом, був апробований Сенатом ЗСА в середу, 5-го травня, з поправкою сенатора Баклі про встановлення бюджету для запропонованої комісії в сумі 250,000 доларів.

Однак, деякі члени конгресової підкомісії, особливо її голова конгресмен Данте Фасел, висловили застереження щодо неконечності встановлення такої комісії. Сенатор Баклі, конгресменка Фенік і Комітет Оборони Валентина Мороза звернулися із закликом до української та інших етнічних груп негайно вислати телеграми до конгресової підкомісії у Вашингтоні і вимагати позитивного поладження справи законопроекту та піддання його під голосування цілої Палати Репрезентантів. Телеграми слід вислати на адресу: International Relations Committee, Subcommittee on International Political and Military Affairs, 2170 Rayburn House Office Building, Washington, D.C. 20515.

КУК виступив проти імунітету для виставки союських образів в Канаді

Вінніпег (КУК) — Союський уряд запропонував виставити у Вінніпезькій мистецькій Галерії спеціальну колекцію образів світових і союських мистців із Ленінградського Ермітажу під умовою, що Манітобський Парламент одобрить закон повної правової охорони для цієї виставки проти есентаційних претензій власності, які хтонебудь в Канаді міг би зголосити на ці образи.

Ізучив на зустріч тим вигомам союського уряду, в Манітобській Лєгіслатурі зголошено проєкт закону ч. 56 про імунітет для закордонних мистецьких творів проти секвестру на базисі есентаційних власників тих творів. Проти того проєкту Центральна КУК зголосила публічний протест, підкреслюючи, що таким законом провінція Манітоба позбавляється своїх громадян судової охорони їх законних претензій до тих експонатів, які могли бути безправно конфісковані і незаконно забрані їх родинам в Союському Союзі.

Владика Митрополит Мстислав на відвідинах в Європі

Бавнд Брук (УПінф.) В п'ятницю 7-го травня Митрополит УПЦеркви відлетів до Англії, щоб перевести там візитацію українських православних єпархій. Першу Архиєрейську Службу Божу Владика відправив в неділю 9-го травня. В суботу 15-го травня Вл. Митрополит має очолити з'їзд духовенства й представників Української Православної Єпархії в Англії, а в неділю 16-го травня Соборну Службу Божу в новобудованій православній церкві в Манчестері. В міжчасі передбачено зустріч Владика з Архiepіскопом Кентерберійським, Екзархом — Митрополитом Вселенської Патріархії та з Єпископом УКЦеркви Владиком Горьком. В неділю 17-го травня Владика Мстислав буде присутнім на засіданні Церковного Управління УАПЦеркви на В. Британії, оскільки якого знаходиться в Лондоні.

Владика Митрополит Мстислав

З-черги Владика Митрополит відвідає Францію та візьме участь у відзначенні 50-ї трагічної смерті Голови Директорії й Головного Отамана Військ УНРСРБії бл. п. Симона Петлюри. У вівторок 25-го травня Владика відправити панакхиду над могилою С. Петлюри та його родини на цвинтарі Монпарнас, а в неділю 30-го травня очолить Соборну Архиєрейську Службу Божу в церкві св. Ап. Симона.

Соєслужити йому будуть Архiepіскоп Орест і Єпископ Константин та священники з Англії, Бельгії, Франції й Західної Німеччини. По полудні тієї ж неділі Вл. Митрополит очолить Соборну Панакхиду над могилою С. Петлюри та його родини на цвинтарі Монпарнас, а в неділю 30-го травня очолить Соборну Архиєрейську Службу Божу в церкві св. Ап. Симона.

Українці у вільному світі приготовляються до вшанування пам'яті С. Петлюри у 50-ліття його смерті

Нью-Йорк. — З Центральною Комітету вшанування пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри інформують:

Дня 25-го травня ц. р. сповниться 50-та річниця трагічної смерті св. пам. Симона Петлюри, Голови Директорії та Головного Отамана Військ і Флоту Української Народної Республіки.

Українці у вільному світі приготуваються до гідного відзначення цих сумних Роконів, в залежності від місцевих обставин.

На терені великого Нью-Йорку, як і кожного п'ятиріччя, Центральний Комітет Вшанування та Пам'яті Симона Петлюри на терені Америки і Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій м. Нью-Йорку — Філія УККА підготували програму Академії для гідного відзначення 50-тих роковин смерті Симона Петлюри на другу половину травня ц. р. На жаль, незалежні обставини примусили нашу Організацію пересунути (змінити) дату Академії на 28-го вересня 1976 року.

Але протягом травня ц. р. відбудуться заупокійні Служби Божі і Панакхиди за спокій душі Симона Петлюри в українських церквах Нью-Йорку і околиці в неділю, 30-го травня.

Зокрема, за благословенням Владика Митрополита Мстислава, Первоєрарха УАПЦ у вільному світі і УПЦ в ЗСА, приготується відзначення 50-ліття трагічної смерті св. п. Симона Петлюри заупокійною Службою Божою і Панакхидою.

жовою Божою і Панакхидою за спокій в неділю, 23-го травня 1976 року, з 10-ої год. ранку на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, спочатку в церкві св. Андрія Первозваного, а потім біля Хреста — Пам'ятника на цвинтарі перед надгробною плитою, перевезеною з Парижу.

На ці релігійні сумні урочистості запрошені всі українські установи, товариства і організації, а зокрема комбатантські і організації української молоді зі своїми прапорами, які рівнож до до масової участі запрошене українське громадянство.

З огляду на скасування автобусової лінії до Св. Бавнд Бруку, запрошені організації добувають за транспорт — автобуси. На терені Нью-Йорку на автобуси зголошуватися в таких установах: „Самопоміч“, 108 2-га есвеню, у д-ра В. Палідвора, телефон ч. 777-1336; Українська Православна Кредитівка у д-ра Л. Куделі — тел. 533-2980; УПЦ — катедра св. Володимира, 82 вулиця, зголошуватися у д-ра Миколи Шпетка і на його домашній телефон ч. 847-4357; УАПЦ — катедра св. Тройці на Брум вулиці — зголошуватися у старости катедри.

Всі зголошення мають бути закінчені до 6-ої год. вечора 18-го травня 1976 року.

Для інформації подається, що автобуси будуть відходити з Другої есвеню, близько Українського Народного Дому, під 10-ю Стр. і 2-ю Авеню 8.30 ранку.

Торонто відзначить 50-ліття з дня смерті Симона Петлюри

Торонто, Канада. — З ініціативи торонтоногового Відділу КУК під головуванням д-ра Петра Гіловича створено вже окремий Комітет, який розпочав працю для організування відповідних святкувань у честь св. п. Головного Отамана Симона Петлюри у 50-річчя з дня його трагічної смерті. До Комітету входять: інж. Роман Романчукевич — голова, д-р Остап Соколовський — секретар, д-р Гайна Янішевська, Ганя Кардин, Гуся Пенцак, Арсен Степанюк — члени. Головне святкування відбудеться 30-го травня ц. р. в приміщенні Квін Елізабет театру, на площі канадської державної виставки. Тут, перед будинком, заплановано відбутися перемарші — салют молоді, а опісля величавий концерт: В суботу, 29-го травня у вечірніх годинах в готелі Гатт Рідженсі, відбудеться науковий симпозіум і пресова конференція присвячені сл. п. С. Петлюри, Українській Народній Республіці і визвольним змаганням українського народу.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1983

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07304.

Second-Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОУ 65% м.с. За кожну зміну адреси — 25 с. Чеки "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

СССР і сателіти

Хоча деякі східноєвропейські комуністичні держави надіялися, що Гельсінкська Декларація, підписана минулого літа, встановить кращі відносини між Сходом і Заходом та скріпить становище цих комуністичних держав у їхніх змаганнях не допустити до цілковитої гегемонії ССРСР над ними, то виглядає, що впливи Москви на тому обширі не тільки не зменшилися, але й навпаки, у деяких випадках набрала нової сили. Так, "Доктрина Брежнєва", яка заявляла, що Советський Союз має право втручатися у внутрішні справи своїх сателітів, якщо вважає, що там, мовляв, існує загроза для комунізму.

Скріплення гегемонії Москви доказав недавній з'їзд Компартії Чехо-Словаччини, на якому провідники тієї нібито "незалежної" держави були змушені вголосувати північ для ССРСР власне за те, що советські війська та військові частини інших держав Варшавського Пакту у 1968-му році повалили владу ліберального марксиста Александра Дубчека, як рівножисів вихальовати факт, що советські війська далі окупували Чехо-Словаччину і далі с дійсними володарями тієї країни.

Не тільки в Чехо-Словаччині, але також у Польщі недавно відбулися події, які вказують, що Москва всілякими способами старастся скріпити свої впливи в Східній Європі. Польський уряд був змушений ввести в конституцію своєї країни таку зміну, яка формально підтверджує факт, що від закінчення Другої світової війни Москва має майже повну владу над Польщею. Хоча польський уряд за пропозицією зміни до конституції, то незмінно залишався найбільш небезпечна, яка заявляла, що Польща має одностороннє легальне зобов'язання залишитися союзником ССРСР. Провідники Польщі, включно з деякими високими чиновниками польської Компартії, побоюються, що під час якоїсь майбутньої кризи Москва може закрити Варшаву, що вона не додержується конституційного зобов'язання бути "вірним союзником", в дійсності колонією, Советського Союзу, який для збереження цієї привернення "союзництва" Польщі може післати советські війська до тієї країни, як це сталося в Чехо-Словаччині 1968-го року, або може навіть старатися включити Польщу в склад Советського Союзу, як 16-ту нібито "суверенну республіку".

Однак, не всі комуністичні держави Східної Європи погоджуються на те, щоб Москва диктувала їм їхню внутрішню та зовнішню політику. Це являлося в кінці минулого місяця генеральний секретар румунської компартії Ніколае Чаушеску, який на з'їзді румунських профспілок обороняв право комуністичних партій в світі вести самостійну політику без втручання сторонніх чинників, і сказав, що самостійні компартії повинні керуватися в першу чергу інтересами власних держав, а відкидати диктат "інших", себто ССРСР.

Можна очікувати, що незалежне становище Румунії та деяких комуністичних партій країн Західної Європи матиме вплив на інших сателітів ССРСР в Східній Європі і що вони спільно вимагатимуть більшої самостійності від впливів і контролю Москви, а остаточно і повної державної незалежності. Такий розвиток подій скріпить також національні рухи в самому Советському Союзі.

Доля детанту

Базований в Лондоні Міжнародний Інститут Стратегічних Студій минулого тижня оприлюднив свій звіт за 1975-й рік, в якому твердить, що існують всі ознаки, що дотеперішня політика між ЗСА та Советським Союзом зазнає падіння, що може настати період гострого суперництва між тими світовими надпотугами.

Про те, що протягом останніх кількох місяців наступила зміна в дотеперішній порівняльно "теплих" відносинах між ЗСА та ССРСР, вже раніше писала світова преса. Однак, звіт Інституту Стратегічних Студій в подробицях аналізує причини занепаду політики детанту і головну вину правильно приписує Советському Союзу. Адже Москва своїм втручанням у громадянську війну в Анголі викликала гостру реакцію з боку президента Джералда Форда та державного секретаря Генрі Кіссінджера, який до того часу був аж занадто палким прихильником цієї політики "відрукування" із ССРСР. Советська інтервенція в Анголі, постійне збільшення мілітарної сили ССРСР, ламання Москвою постанов Гельсінкської Декларації — зокрема постанов про пошанування людських прав, невмешування у внутрішні справи інших країн і про вільний обмін людьми, ідеями та інформацією — вказали урядові ЗСА, що тоді, коли Вашингтон бажав дійсного міжнародного відрукування, Москва, хоча безперервно говорить про потребу "міжнародної розрядки", використовувала політику детанту для власної користі, для поширення своїх впливів на різні обшири, для здобуття мілітарної переваги над Заходом тощо. Це порушення політики відрукування Советським Союзом довело до того, що президент Форд перестав навіть користуватися словом "детант", вживаючи тепер вислову "мир через силу". Навіть Сенат ЗСА, який минулого тижня проголосував резолюцію, якою схвалює продовження політики детанту з ССРСР, зазначив, що та політика мусить бути базована на "непохитній мілітарній силі ЗСА".

Розчарування дотеперішніми наслідками політики детанту притаманне тепер не тільки урядові ЗСА та американським законодавцям, але й американському загальному. Останніх кілька правящих перемог Рональда Рейгана коментатори приписують фактові, що цей республіканський конкурент президента Форда підкреслює, що політика детанту виходить майже виключно на користь ССРСР, зокрема твердить, що ССРСР вже тепер мілітарно сильніший від Америки. І хоча Міжнародний Інститут Стратегічних Студій у своєму звіті заперечує твердження Рейгана, то цей Інститут, як і багато американських політичних діячів і військовиків правильно перестерігають, що мілітарний бальєж може скоро зникнути, бо Москва, прикриваючись пропагандою про "взаєморозуміння детанту", не тільки постійно збільшує кількість своєї зброї, але також швидким темпом поліпшує її якість.

Висновки всі: дотеперішня політика детанту не виправдала себе, бо виходить майже виключно на користь ССРСР. Тому, що комуністи рахуються тільки із силою, Америка, скріплюючи стратегічно важливі зв'язки із своїми союзниками в Європі та Азії, повинна в свою зовнішню політику ввести альтернативу до політики детанту: заповнити мир у світі з позицій мілітарної сили.

М. Мельник

КОМУНІСТИ: ІДЕОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА

Усвідомлення, мілітарної потуги російської імперії, скорий ріст сили Китаю і сили комуністичних партій в Італії та Франції, як теж і недавні події в Португалії, спричинили і в Америці і в Європі незвичайно гостру дискусію про комунізм і політику комуністичних урядів і партій. Українська вільна громада не залишилася від цієї дискусії осторонь. Основні проблеми у тій дискусії — це відносини між державами чи націями з комуністичними урядами, відношення між комуністичними партіями різних націй та питання чи комуністична партія здатна на те, щоб підкоритися волі більшості. Третій пункт є зокрема важливим у тому випадку, коли б, скажімо, італійська комуністична партія прийшла до влади. Чи вона поступово запровадила б диктатуру пролетаріату? Чи стала б першою комуністичною партією, яка затримала б парламентний устрій?

У зв'язку з тими подіями перед українцями теж виникають незвичайно важкі питання. Чи, наприклад, киятиці були б зацікавлені в тому, щоб допомогти українському визвольному рухові, навіть коли б той рух був керований людьми, які комунізм і диктатуру не тільки рішуче відкидають, але й поборюють? Чи український визвольний рух має бути спрямований проти комуністів, проти росіян, чи проти росіян і усіх (в тому і українських) комуністів? Того роду питання можна сформулювати ще й у наступній формі: чи українці можуть бути противниками комунізму і в тому самому часі співпрацювати, чи то з комуністичним урядом якоїс держави, чи то з українськими комуністами у боротьбі за незалежність України?

Одну частину тих проблем можна дуже добре наслідити на прикладі Італії. Італійська комуністична партія там така сильна тому, що італійська інтелігенція переважно ліва, і тому, що конституція Італії не дозволяє на сильні та стабільні уряди. Отже одні люди підтримують ІКП переважно з огляду на ідейно програмові причини, а другі — тому що бачать у здійснюваній ІКП надію на кінцевий адміністративний хаос.

Під сучасну пору не має сумніву, що коли б ІКП прийшла до влади, тоді вона стала б на позиції незалежності Італії від Росії та як, як це робить Румунія, Югославія, чи Албанія. Та питання про те, чи ІКП затримала б парламентний устрій, — це вже цілком інша проблема.

Чи італійські демократичні партії повинні перестерігати населення перед можливістю комуністичної диктатури, помімо того, що ІКП уже дуже довгий час публічно і формально відкидає принцип "диктатура пролетаріату"? Покищо не має сумніву про те, що вони повинні робити.

Комуністичні партії мають догду історію внутрішньо-політичного махівелізму. Усі комуністичні партії, що прийшли до влади, робили обидва відносно розподілу землі, співучасті в уряді опозиційних партій, розмірів націоналізації і т. п. Ті обидва вони в цинічний спосіб забували, як тільки приходили до влади. Після того, скоріше чи пізніше і в більшій чи меншій мірі, вони запроваджували у своїх країнах варварський модель політичної і економічної системи ССРСР. І це все робили вони навіть без натиску росіян.

Починаючи з того, здається, досить ясна і комуністична і соціалістична і деякі інші (напр. християнські) партії борються перш усього за соціальну справедливість. Та різниця між ними основна. Комуністи вважають, що правдива соціальна справедливість (а тим самим і повна винагорода за працю) можлива тільки тоді, коли приватна власність, а тим самим і капіталістична система, буде усунена. Для соціалістичних та інших тоді роду партій соціальна справедливість важливіша, ніж метода, якою її можна досягнути.

Коли радикальна зміна суспільно-економічного ладу має для комуністичних партій таке фундаментальне значення, тоді їм не можна вірити, що вони, будучи при владі, обмежаться до того, що переведуть подібний переворот демократичними способами. На такі перевороти ніяке суспільство дотепер добровільно не погоджувалося. Отже скоріше чи пізніше комуністичний уряд дійшов би до того пункту, де більшість громадян почала б відкидати його пропозиції. Чи той уряд в тому моменті погодився б з волею більшості, чи може вирішив би, що усунення капіталістичної системи є багато важливіше, ніж демократична воля більшості? Покищо треба стояти на становищі, що ні одна комуністична партія Європи не поставила б волю більшості понад "конечність" усунути капіталістичну систему. Це закінчення треба спирати на досить випробованих і очевидних показниках. Ніка партія (за дуже частинним винятком ІКП) рідко не відкинула потреби усунення капіталістичної системи, як своє найбільше основне завдання. Крім того, помімо заяв про незалежність від Росії та різних критичних висловів на адресу КПУС, ніка партія не стала на становищі, що принципово вона не повинна вислати своїх делегатів на з'їзди КПУС.

Цей другий факт має фундаментальне значення. Нам треба пам'ятати, що незвичайно багато соціалістів стоїть і це стоїть на принципі "диктатура пролетаріату" (Закінчення на стор. 3-й)

В. Левенець

ОПРАВДУЮТЬСЯ ЗА ПСИХУШКИ

Категоричні "Вісті з України" у числі з 22-го квітня п. р. помістили довге інтерв'ю свого кореспондента з "провідним радянським лікарем — психіатром" Рубеном Наджаровим, який, як і не можна інакше, оправдує існуючу в Советському Союзі систему терору (при допомозі психіатрії і психіатричних заведень, називаючи тих, які "поширюють галас за приводу ніби то існуючої в Радянському Союзі практичній примусової промішанки здорових людей з числа так званих "дисидентів", наклепаними і недругами Советського Союзу". Зміст того інтерв'ю, як і газета, в якій воно надруковане, вказують неоднозначно, що воно признає недвозначно для українців поза Україною.

На вступі того довгого інтерв'ю, КГБ признається, що "об'єктом антисоветського галасу" став Леонід Плющ, якому не так давно дозволено виїхати з Советського Союзу, "після того, як він тривалий час перебував на лікуванні в психіатричній лікарні і жадний лікар не визнавав його психічно здоровим". Названий лікар психіатр, відповідаючи на перше запитання: "що б ми могли сказати про твердження, за якими Плюща, або інших, ніби то цілком психічно здорових людей силоміць поміщали в нас у психіатричні лікарні?"

— сказав: "Відразу ж цілком чітко заявляю: з погляду професіонала такі твердження не витримують ніякої критики. Вони вигадані від початку до кінця, будучи частиною тієї антирадянської кампанії, яку протягом ряду років ведуть певні кола на Заході і яка має суто політичні, а ніяк не медичні, не гуманні цілі. У мене, як у психіатра, — говорив далі д-р Наджаров, — який справді брав участь у деяких експертизах, у тому числі в справах так званих "дисидентів", не було підстав сумніватися, а навпаки, в повній ясності їх душішевськими, або в метою їх лікування. Нема у мене підстав сумніватися і в обругованості встановленого радянськими психіатрами діагнозу психічного захворювання, на яке страждає Плющ".

В далішому формально д-р Рубен Наджаров, а фактично КГБ, "турбуючись" мовляв, долею психічнохворих пацієнтів, розповідає, яку то велику шкоду нанесли хворим "Міжнародна Амнестія" і західна преса, яка, повторюючи твердження хворих, які "ніколи не схилилися визнавати себе хворими", розповсюджують "свої неспівні" про поміщення в психіатричні лікарні здорових людей. "Це має згубний вплив не тільки на психіатрію, але також на самих хворих", — каже Наджаров — КГБ. Така кампанія на Заході, на думку со-

ветських охоронців, в обороні інакомислячих, завдає у лікуванні хворих, бо тоді "хворі стають об'єктом політичних спекуляцій, починають висловлюватися професійною мовою" і їх тоді трудно лічити. Наджаров при тому виступив з твердженням, що велика частина колективних "дисидентів", які знаходилися на лікуванні в Советському Союзі, переїхавши на Захід, знову попадають в психіатричні лікарні. "Це цілком законно", — каже він, — адже йдеться саме про хворих людей".

Щоб обезцінити переслідування, які переводив відомий Комітет Сахарова в Копенгазі, Наджаров — КГБ каже, що ось, мовляв, подивіться, як безглуздо виглядають спроби, коли невинні люди Советського Союзу залучують цих хворих до так званих "сахаровських переслідувань". Іншими словами, Наджаров — КГБ мовляв, що в переслідуванні брали участь самі психічно хворі і до цієї справи не можна прив'язувати великої ваги.

Відповідаючи на питання "примусово чи не примусово саджають в ССРСР до психіатричних лікарень" Наджаров — КГБ між іншим каже: "Що ж до направлення на примусове лікування — рішення про це вносить не психіатр — експерт, а суд". Наджаров тільки не докладає до кінця. КГБ прямо телефонує до психіатричної і наказує лікарям скласти свідчення, що така чи інша людина "божевільна" і лікарі сліпо виконують категоричні накази. Так було, наприклад, у випадку ленинградського інженера Анатолія Пономарьова, — про що ми інформували "Хроніка поточних подій" у своєму 38 числі — і у випадках багатьох інших політично невинних до режиму осіб. Ця ж "Хроніка", інформувала, що КГБське беззаконня і далі є "найвищим законом" в ССРСР. Для прикладу "Хроніка" наводить розмову М. Верштама, члена Комітету оборони людини в ССРСР, з лікарем-психіатром, заступником головного лікаря психоневрологічного диспансеру Віборського району у Ленінграді, Людмилою Федосеевою. Розмовляли саме про Пономарьова, Федосеева раптом сказала: "Я не читала тих листів, у яких Пономарьов критикує советську владу, але ми маємо свідчення й оцінку тих листів від компетентних інститутів". У пізніший розмові Федосеева призналась, що цими "компетентними інститутами" є органи КГБ.

А віткі, сьогодні про це вже знає весь світ і без признань Федосеевої, а КГБським інтерв'ю цього вже не тільки не "спростовують", але навпаки, посередять, що тільки потверджують.

Американський історик Рованд Вертофф зауважив, що американські школи щораз більше уподібнюються до традиційних Церков. Вони виправдують свій монополізований завданнями, що їх виконують, та їхнім відношенням до суспільного ладу. Але подібно, як справи віри й організації загрожували давнім Церквам, так і модерні школи загрожують дисципліні, які твердять, що рятують людину від падіння підтримці, є найкращим способом забезпечити гармонію і прогрес. Публічна школа, що так довго була символом демократичного суспільства, тепер відчуває загрозу з боку прихильників системи порушення ("воучер"), які твердять, що переведення до конкуренції і приватного управління може служити розв'язкою для суспільних і виховних проблем.

На протязі історії американці підкреслювали функційну роль виконання, але тепер, можливо, ми є свідками початку основних змін цих наших настанов. Ліпше будучи покаже, як публічне шкільництво залишиться правдою віри американської нації.

Лука Луць

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Вімма Андєєвська. НАУКА ПРО ЗЕМЛЮ. Сучасність, Мюнхен, 1975, ст. 125. Містечке оформлення Якова Гніздовського.

Можє дехто з читачів "Свободи" вже знає, що поетка Вімма Андєєвська пише так свої поезії, що їх не легко зрозуміти звичайному, навіть освіченому, читачеві. Принаємно, що і я не розумію її поезій, хоч цікавлюся нашою поезією від часів наших "модерністів", т. зв. "Молодої Музи", яка діяла сімдесят років тому. Пізніше були футуристи які писали дурниці (визнали Шевченка) але їхні невеличкі можна було зрозуміти. В Празі були ми на виставі драматичних творів італійського футуриста Марінетті і ми їх розуміли, але тепер творів деяких наших наймодерніших поетів не розуміємо і до цього публічно признаємся, хоч за це ці модерні поети та їхні прихильники напевно назвуть нас старомодними. Гадаємо що ми не осамітнені, що є більше цих "олдфешен" читачів, які хотіли б навчитися, як треба розуміти "модерні" поезії.

Наведемо перший вірш із нової збірки Е. Андєєвської:

Листку ложечкою, дорозі лопаткою.
Низом — суга, горою — морозива.
Везуть пісню в череві коня,
І кризь рожеву золу
Проростає зерно зірчичі.

Не розуміючи цього вірша, просили ми одну поетку, авторку поетичної збірки, щоб вона нам допомогла в цьому ділі, бо ми чули, що деякі читачі її творів не легко розуміли її поезії. І на наше здивування ця поетка заявила нам, що поезії Вімки Андєєвської мають "багато глибоких місць", що з присмісткою їх читає, хоч може, її розуміння цих поезій на сто відсотків не тотожне з тим розумінням, що їх мала авторка. Ось як розуміє цей вірш інша авторка:

— Ложечкою копають землю, щоб посадити рослину, а прокладаючи дорогу — копають лопаткою.
— (Другий рядок). Долиною світ забурджений, немає чистоти душевної, бо розбувала жадаба до духу нечистого, а і горою, у піднесенні до Бога сфері, не все в порядку, багато неправильного, нездорового немічних людьми внесено і сюди.

— (Третій рядок). Сучасне модерне "музикознавство" (гітарова музикоманія) — троякий кін нечистого духу (диявола), в якому вводять у наш світ неморальні пісні, що запаморочують розум.
(Четвертий і п'ятий рядки). Однак, все це починає горіти, твориться з доброго і зі злого потім (рожева золу), з якої "проростає зерно зірчичі", це значить міцна віра в Бога. Так розуміє цей вірш поетка, яка також не хоче писати так, як колись писав Шевченко, і яка любиться вішем Андєєвської.

Наведемо ще один вірш із збірки "Наука про землю" і подамо його інтерпретацію іншою письменницею.

Сім сідлиць і деї повисливіччі.
Зруб на зрубі, а в грудях кораблик.
Із квіткою, замість вітрила.
Відкривають ніч
для ковалів і безногих,
Відкривають день:
плуге гука
Сльозами, дошми
від конопель.

А ось як це розуміє наша інтерпретаторка:
Сім діб і день і ніч, — немов зруб на зрубі, як глянути назад, а в грудях поштовх вперед — кораблюком: квітка на ньому — дар Божий, — талант, замість вітрила.

Вони відкривають ніч — відпочинок для ковалів і для калік; міцні ж творять. Відкривають день, і бачимо реальність: людські потреби — боротьба за існування і за перебування у своїх переконаннях, смуток засудження, довгий, довгий. Як бачимо, то пояснення

Усе, що вони не доміряли у чорному галті бою,
Хай і легоком і заємаи
Вітерветсь в думки мої!

Вслужайтеся, земле і небо,
У роки страждань моїх —
Живу не лише для себе,
Я мучу життя й для них.

Піше він не так, як писав Тарас, але його сила слова "правдива іскра Прометей"...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УНСОУ!

Роман і Сузанна Рудницькі в Мамі

У приміщенні Українського Громадського Клубу в Мамі на Флориді, 28-го березня ц. р. відбувся концерт знаменитого піаніста лавреата Романа Рудницького і його дружини співачки Сузанни Рудницької. Концерт відбувся з цієї нагоди, що подружжя Рудницьких було в Мамі на вакаціях і він мав радість зустріти із тутешньою українською громадою. По концерті в Клубі відбулася вечірка в честь артистів.

Влаштуванням концерту і вечірні заходи спеціальний комітет членів із СУА під проводом Вероніки Цегельської. Програма концерту, що пройшов з повним успіхом, складалася з двох частин, в котрих маестро Роман Рудницький грав твори славних композиторів на піаніно а пані Сузанна співала під його акомпанюванням, в більшості це були композиції бл. п. музиканта Антона Рудницького.

Студентська молодь вручила пані Сузанні китицю квітів, а в часі вечірніх виступів кілька промовців. Зал Громадського Клубу заповнився місцевими мешканцями і туристами.

Настрий під час вечірньої зустрічі був дуже привітний і по вечірні гості ще до довго не хотіли прощатися з артистами, які наступного дня виїжджали в дорогу домі.

гед

КОМУНІСТИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

паха марксизму. Та вони є ворогами партії для яких „диктатура пролетаріату“ — це єдина можливість для досягнення соціальної справедливості.

Чи це все значить, що така комуністична партія як КПСР ніколи не стане ідейним противником КПРС? Цілком ні! Та ж марксисти уже раз поділилися на революціонери і демократи. Сьогодні така можливість більша, ніж ще тільки кілька років тому. Та передумовою того роду сесійної зміни позицій будь-якої комуністичної партії є офіційне зривання ідейних — і тут є наголос на „ідейних“ — зв'язків не тільки з КПРС, але й з іншими подібними партіями.

Це все ще й тепер легко зрозуміти, тому що за надто багато людей надто довго не розрізняли між міжпартійними й ідейними зв'язками чи різницями і міжнародними політичними відносинами злудю.

На жаль, міжнародні чи міжпартійні політичні відносини в основному не спираються на якіхось спільних ідейних чи моральних принципів. Хоч як ми хотіли б, щоб міжнародні відносини були регульовані загальноприйнятими законами моралі і права, та воно не так, і на те треба буде ще довго чекати. Поки що люди керуються перш за все національними інтересами, і брак розуміння цієї дійсності великою кількістю української інтелігенції під час Першої світової війни завдав українським визвольним змаганням великої шкоди.

Отже політична діяльність міжнародних відносин не ані дуже моральна, ані дуже ідейна. Того роду діяльність заставляла марксистів Червоні доплатити комуністичній Тітві у його боротьбі проти югославських монархістів. Сьогодні шеф Християнсько-демократичної Унії Баварії Штраус, заявляючи антикомуніст і виразний націоналіст, уже другий раз відвідував комуністичний Китай, хоч він не член урядової партії.

яду Західної Німеччини.

Які обсервації дають нам теж відповідь на авторі поставлені питання відносно української визвольної політики. Чи є можливо щоб, скажімо, Китай став зацікавленим в тому, щоб допомогти українському демократичному і, в основному, антикомуністичному рухові у боротьбі проти комуністичної Росії? Це не тільки можливо, але й Китай подібні речі робить уже від довгого часу по відношенню до західних демократів.

Чи український визвольний рух міг би включити у свій ряд українських комуністів які відкинули принцип „диктатури пролетаріату“? Чому ні? Не думаю, що нам варто надто довго продовжувати стояти на передпотоковому становищі, що добрим українцем може бути тільки галичанин, греко-католик і той, що строго підтримує вузьку політично-спільну програму якоїсь політичної групи.

Український визвольний рух не повинен вважати себе вузькою ідеологічною групою, яка хоче позбутися не тільки росія, але й своїх власних, цебто українських, ідейних противників. Коли українська визвольна боротьба буде сперта на того роду основах, тоді вона може знову скінчитися фіаском.

Український визвольний рух і в теорії і в практиці не повинен би залишати ніякого сумніву, що він бореться не тільки за незалежність України, але й за індивідуальну свободу у тій же незалежній Україні. А суспільство, збудоване на принципах індивідуальної свободи, не може виключати інакшомислячих громадян. Сьогодні потреба мобілізації усіх сил для боротьби за незалежність така критична, що українські провідники не можуть собі дозволити на боротьбу на два чи більше фронти. Іншими словами, вони не можуть собі дозволити на боротьбу за той чи інший суспільно-політичний і економічний лад у державі, яка ще не існує.

Матура на курсах українознавства в Торонті

Зелений стіл і з одного боку — поважні допитливі лица, перестрашені з другого... А потім почуття повного відпруження. Чи справді вже все за мною? Чи справді я вже склав матуру? Осягнуто щось, на що роками чекалося, а все ж жалко, що не побачу більше разом всіх моїх товаришів і товаришів в Народному Домі.

Курси Українознавства ім. Г. Сковороди щойно скінчили свою матуру, 19-ту з черги та першу в Торонті 1976 року.

День 8-го лютого... До залу сходяться батьки, вчителі, директорка д-р О. Копаць, представники матуральних іспитів д-р Бурштинський, професор Торонтського університету, та студенти-випускники. За часом — остання розмова. Настрий піднесений — усна матура щойно скінчилася. Ігор Рибак, студент 4-го року, прощає тих, що відходять. Ігор Соколик від матурантів дякує учителям за труд і терпеливість. Директорка д-р О. Копаць ще дає матурантам останні поради: йти в життя з книжкою, знанням і почуттям національної гідності та рівновартості. Ще слово подяки від батьків — інж. Татарський розуміє труднощі проблеми сьогодення педагога. Дарунки, подяки, сердечна розмова.

Час летить. Матуранти шукають за тодішніми, червоними, корсажами, партнерами та партнерками. А в міжчасі листи рознісуть по-мистецьки оформлені запрошення, роботи мистця Левинського, на градаційний бал. Крім запрошення, що й список попередніх матурантів! А їх є понад 460! (Кількох через помилку пропущено). 19 матур — 460 градуантів... 25 років праці...

Зближається 6-го березня, довго очікуваний бал матурантів. Зала Старого Млина (Олд Мил) заповнюється. Сьогоднішній бал спеціальний. Курси Українознавства ім. Г. Сковороди святкують своє 25-ліття! На залі повно колишніх студентів, матурантів недавніх і давніх років. Всі себе оглядають, пізнають — не пізнають, 25 років принесло не одну зміну куцям чупринам та спортивним фігурам...

На залі тліє. Всі з нетерпеливістю і зацікавленістю очікують... Абсолютні входять на залу зі своїми партнерами та партнерками. Д-р Копаць кожного вітає потиском руки. Проголошують ім'я за ім'ям. Всі входять якось інакше, як звичайно. Стрункіші, ніби вищі, з вище піднесеним чолом. Свято-радісні лиса сяють, поетичні звичайно зачіски підстрижені, підчесані. Сідануть.

О. Сиротинський молитовно починає вечір. А тоді, найбільш урочистий момент: урочистого радісного іспиту зрілості 15-ом шасливцям, тим 15-ом, що на протязі 5-ох років старалися засвоїти більше чи менше засадничі знання українознавства. І хоч протягом перших 4-ох років не всі засідали до науки з ентузіазмом та розумінням вимог, на 5-му році „припекло“, і всі зачали рукави. Чим ближче нахилився день матури, тим інтенсивніше працювалося. Та не тільки 15 молодих людей здобувало знання. Часто і їх найбільше доклядало попадало в течію науки... То ж не диво, що останньої ночі перед матурою, а чи ранше

Владика Митрополит Мстислав

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Петлюри. Участь у цій відправі візьме українське православне й католицьке духовенство. Крім того, 28-го травня відбудеться в Паризі сесія Ради Митрополітової Української Автокефальної Православної Церкви, в якій, крім Владик, візьмуть участь представники духовенства й мирян з терену Західної Європи.

Свій побут в Європі Митрополит Мстислав закінчить у Женеві в другій половині червня. У зв'язку з проголошенням Секретаріатом СКВУ 1976-го року „Рокм оборони свободи релігії в СССР і в Україні“, Владика відвідає в Женеві такі установи, як: Всеправославний Центр Вселенської Патріархії, Генеральний Секретаріат Всесвітнього Ради Церков, Комісія Прав Людини Об'єднаних Націй та секретаріат делегації ЗСА до тієї Комісії. У всіх цих установах Владика зверне увагу на тяжке положення українських політичних в'язнів у СССР взагалі, зокрема ж на неможливо важкі обставини, в яких і досі перебуває в Мордовському концтаборі о. Василь Романюк.

Ще не устигнувши, але можливо, що при кінці червня Владика Мстислав відвідає Бад Емс у Західній Німеччині, де 24-го червня відбудеться відзначення 100-річчя видання царем Олександром II м. зв. „Емського Указу з 1876 р.“, яким було заборонено вживання української мови в письмі й друку. Для відзначення цієї сумної в житті нашої нації події. „Т-во Плеканів Рідно Мови“ влаштує в Бад Емс наукову конференцію, до участі в якій запрошено й німецькі університети.

Нові свята у ПЦ

В Провидні Неділю 2-го травня в Церкві „Пам'ятку в Бавнд Бруку відбулися два рукоположення, а саме: Владика Митрополит Мстислав висвятив в ісеї о. дякона Михайла Михайлюка, а Єпископ Константин іподиякона Анастасія Ситника в дякона о. М. Михайлюка призначений настоятелем церкви св. Миколая в Мамі на Флориді, а о. дякона А. Ситника приділено до причету церкви св. Ап. Андрія в Бавнд Бруку.

Нові видання з історії УПЦеркви

Добігас кінця друк англійського видання II-го тому праці проф. І. Власовського „Нарис Історії Української Православної Церкви“. Водночас відбувається приспівана праця над перекладом на англійську мову III-го тому цієї праці, що охоплює XVII століття. Рішено приспівати переклад і друк усіх чотирьох томів, зокрема з огляду на велике зацікавлення працею проф. І. Власовського наукових установ, зокрема теологічних, які в останніх роках започаткували студії над церковними проблемами Сх. Європи.

Доповідь юного гарвардця в Огайо

Клівленд, Огайо. — Комітет Фонду Катедри Українознавства в Клівленді запрошує українську громаду великого Клівленду й околищ на доповідь молодого гарвардця Андрія Сливочного, члена Головної Екзекутивної ФКУ, яка відбудеться в суттінні червоних роки від градуантів 6-го року Тамари Тершакової, яка з причини недуги не могла бути присутньою на спільному святі. Багато телеграм і привітань з-поза Торонту свідчили, що колишні студенти, де вони не були б, своїм серцем були на залі.

Традиційний вальс абсолютів закінчив офіційну частину, а після нього вальс батьків абсолютів був завершенням гордості і шастя щого вечора. Мгр Євген Хоростіль, абсолют першого випуску 1955 року, скінчивши успішно свою функцію майстра церемонії, долучився до радісного кола святкувачів.

І так Курси ім. Григорія Сковороди відмітили 25-ліття свого існування. Довгі роки праці, про яку понад 460 градуантів сказало устами абсолютів 1976 року Ігоря:

„Прошасмо наші курси з радістю та почуттям оглянення високого, чогось гарного, корисного, чогось, що залишиться нам на шле життя. Ми тут пізнали красу нашого народу, наш обряд, нашу історію, культуру і мистецтво. За це вам, пані доктор, та усім учителям від шлого нашого року шире спасибі!“

Оксана Соколик

Чілійська хунта звільняє політв'язнів

Сантьяго. — Військовий уряд Чіле у вівторок, 4-го травня, звільнив з тюрми чотирьох відомих політичних в'язнів: Педро Феліпе Раміреза, колишнього міністра копалень, Серджія Вусковича Роху, колишнього комуністичного посадики мікрані країни Південної Америки. Речники уряду ЗСА заявили, що Саймон узяв до себе відвідання до Чіле від звільнення політичних в'язнів і що хунта планує ще тра освіти. Речник хунти заявив, що ті колишні в'язні „тепер вітаються повною свободою“. Коментатори твердять, що військовий уряд звільнив цих політичних в'язнів з уваги на те, що ці п'ятнадцять, 7-го травня, до Чіле мав прибути секретар скаргу ЗСА, Вільям Саймон, який тепер відвідує деякі країни Південної Америки. Речники уряду ЗСА заявили, що Саймон узяв до себе відвідання до Чіле від звільнення політичних в'язнів і що хунта планує ще тра освіти. Речник хунти заявив, що ті колишні в'язні „тепер вітаються повною свободою“.

Замість квітня на спілку могли в Україні бл. п. о. Романа Дорика

складом 25.00 дол. на „Церква в Потребі“.

Сестрі і Родніні Покійного висловлюємо наші щирі співчуття.

Інк. Атанас і Марія НЕСТЕРЕНКО

ПОДЯКА

З волі Всевисшнього відійшов від нас у Вічність 23-го березня 1976 року наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ШВАГЕР і ВУНКО

ІВАН КУЧМА

залишаючи нас у безмежному жалі і смутку.

В хвилину нашого великого горя, наші Рідні, Приятелі і Знайомі виявили для нас багато серця і поспішили до нас з духовною підтримкою, а Покійному виявили пошану і любов, за що складаємо ширшу подяку.

В першу чергу дякуємо парохові о. Василеві Остапіву за відступлення Заупокойної Служби Божої і всіх похоронних відправ та відправлення Покійного на місце Вічного Спочинку.

Складаємо сердечну подяку П-ву Снігурові, П-ву Матковському, П-ву Вілківському, П-ву Кривчаківському, П-нам Семківським за опіку і висловні співчуття та розради в нашому тяжкому горю.

Щира подяка Рідним, Приятелям і Знайомим за висловлені слова, істинно чи телефонічно слова співчуття та розради в так тяжкому для нас часі.

Дякуємо всім Тим, хто взяв так щирену участь у всіх похоронах та відправленнях нашого Найдорожчого Покійного на місце Вічного Спочинку, не жалюючи ані труду ані часу.

Неймовірна подяка проф. С. Чорнісі за висловлені прощальні слова в часі Панахиди.

Дуже сердечно дякуємо всім, які причинилися до перекладення трізни і висловлені теплі слова про Покійного. Щира подяка похоронному заведенню Гаріє в Рочестері за дбайливе перекладення похорону. Дякуємо всім, які зложили дати на Службу Божу за спокій душі Покійного.

Щира подяка всім за зложення вітків і квітів на могилу Покійного і всім Тим, які замість квітків на спілку могли Покійного зложити дати на буюву церкви св. Юра в Нью Йорку.

Нехай Всевисшний винагородить Вар усіх щедро своїми ласками.

В глибокому смутку:

Дружина — МАРІЯ швагер — ВОЛОДИМИР з дітьми ЗОРАНЮЮ і АДРИАНОМ

ENTIRE UKRAINIAN COMMUNITY AND GUESTS are cordially invited to attend the

UKRAINIAN STREET FESTIVAL (YARMAROK)

May 14, 15, 16, 1976

at 7th Street, New York City

Friday 3-10 P.M. — Saturday & Sunday 1-10 P.M.

Continuous stage performances — Ukrainian food, cultural exhibits, folk crafts, information center. Opening ceremonies with participation of clergy, dignitaries and students of St. Georges Ukrainian Catholic School and Academy 3 P.M. — sharp, Friday 14.

Ukrainian Bicentennial Committee of New York City

ЗАПРОШУЄТЬСЯ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДСТВО ВЗЯТИ УЧАСТЬ В

УКРАЇНСЬКОМУ ФЕСТИВАЛІ (Ярмарку)

що відбудеться

в днях 14, 15, 16 травня 1976 р.

при 7-й вул. в Нью Йорку

П'ятниця 3-10 веч. — Субота і неділя 1-10 по пол.

Постійні мистецькі виступи — українські страви, виставки, народне мистецтво, інформаційний центр. Відкриття — з участю духовенства, визначних гостей і студентів школи і академії церкви св. Юра в Нью Йорку. — відбудеться у п'ятницю, 14-го, з 3-ї години по пол., точно.

Український Комітет 200-річчя Америки у Нью Йорку

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНІОЗУ МІННЕАПОЛІС, Міннесота

повідомляє, що

в суботу, 15 травня 1976 р.

о годині 6-й веч.

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 28 — 2-й вулиці Н І

— відбудеться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГІ УНІОЗУ МІННЕАПОЛІС, Мінн.

На порядку дня наряд:

1. Відкриття
2. Вибір президії
3. Звіт членів Управи
4. Дискусія над звітами
5. Доповідь СТЕПІАНА ГАВРИША
6. Вибір Управи на 1976 рік
7. Залити, анексія і побажання
8. Закриття зборів

До участі в зборах зобов'язані всі предсідники, секретарі, конвенційні делегати і інші відділові урядовці наступних Відділів УНІОЗУ:

345, 376, 385, 400 і 487.

У зборах візьме участь —

СТЕПАН ГАВРИШ — головний організатор

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ

ФІЛАДЕЛФІЯ! ТРЕНТОН! ФІЛАДЕЛФІЯ

ТАНЦОВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ „Волошки“

у ФІЛАДЕЛФІИ, Па.

запрошує Молодь і старше Громадянство на

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦІВ ТА МУЗИКИ

Неділя, 23-го травня 1976 р.

о 4-й годині дня

Аудиторія St. Basil Academy

Fox Chase Rd. and Forest Avenue JENKINTOWN, Pa.

- Мистецький керівник танцювальних ансамблів — ЗОЯ ГРАУР КОРСУН
- Акомпаньатор ансамблю — ІОСИФ ЧУДИК

Виступатимуть:

- Танцювальний ансамбль „ВОЛОШКИ“
- Танцювальний ансамбль „ЧАЙКА“ з Трентону, Н. Дж.
- Вандурист МАРКО ВАНДЕРА разом із ТАНЕЮ ШУСТ
- Акордеоніст АЛЕКСАНДЕР ВОЩЕНКОВ
- Та інші точки

Квитки можна набути в танцюристів або склепі Орлон.

Головна Пластова Булава

повідомляє, що

9-ий ЗАГАЛЬНИЙ З'їзд УСР

відбудеться, як було проголошено

в днях 11, 12 і 13 червня 1976 р.

на Пластовій Оселі

„Новий Сокіл“

ПРОГРАМА 9-го ЗАГАЛЬНОГО З'їЗДУ

П'ятниця, 11-го червня 1976 р.

6:00 — Ресстрація, Товарський Вечір на Пл. Оселі „Новий Сокіл“.

Субота, 12-го червня 1976 р.

9:30 — Відкриття, вибір президії, прийняття порядку наряд, вибір комісії.

10:00 — Звіт, дискусія над звітами, урочисте відкриття.

11:00 — Панель: „Роль УСР в Пласті і в громад“ — модератор ст. пл. ЄВГЕН ЧОЛКАН, Торонто.

12:00 — Обідня перерва.

2:00 — Панель: „Старше пластуство, студентство, а рух опору на Україні“ — модератор ст. пл. ВОРИС СІРСЬКИЙ, Торонто.

5:00 — Народи комісії.

5:30 — Спільна ватра-забава. (Курені, які бажають перевести свої наряди, можуть їх відвідати в тому часі).

Неділя, 13-го червня 1976 р.

Спільна Служба Божа.

10:30 — Продовження наряд: звіт комісії, різне. Вибір Губуланних УСР.

Схвалення резолюцій, закриття З'їзду.

УВАГА: На З'їзді учасники обов'язують повний пластовий одяг і табірний в'яз. Оплата З'їзду — 12 ам. дол., включає прохаращення на Пластовій Оселі, ресстрація та відкриття.

Зголошення на З'їзд із терену ЗСА та Канади через Кр. Референтів УСР до кінця травня.

Нові числа „Українського Історика“

(П.С.У.І.Т.) — Нові короткі видіє з друку нове число „Українського Історика“ із таким змістом: Олександр Домбровський: „До питання періодизації й термінології ранньої історії України“, Василь Дубровський: „Вогдан Хмельницький і Туреччина“, Симон Наріжний: „Історичне Товариство Нестора Літописця в Києві“, Василь Маркусь: „Стан суспільно-політичних наук та дослідів над новітньою історією УРСР“, Історія української імміграції: Джон-Павло Гімса, „Іван Волянський“ (по-англійськи), Грушевська: „Лист проф. Михайла Грушевського до канадських українців“, Микола Чубатий, „Додаткові спогади про М. Грушевського з 1912-1914 років“, Дискусія: Марко Антонович: „З приводу статті О. Припика про „Походження Русів“. Ін меморіал: о. І. Назарко, „Архипіскуп Іван Бучко (1891-1974)“, Любомир Винар, „Михайло

Ждан, 1906-1975“, Ярослав Падох, „Микола Чубатий“. 3 архіву: В. Міяковський, „Ілети С. О. Ефремова до Є. Х. Чикаленка“, Реценційні статті: Леся Шанковська: „Нова праця про Українську Повстанчу Армію“. Крім того в рецензійному відділі знаходяться 15 рецензій присвячених історичним публікаціям. Також „Хроніка“ містить новини про українське наукове життя.

Простягати усіх передплатників виразити річну передплату за журнал. Це число появляється з деяким запізненням. „Український Історик“ — це єдиний історичний журнал, який репрезентує незалежну українську історичну науку і як такий заслуговує на піддержку українського громадянства і установ. Річна передплата — 15 дол. Передплати просять вислати на адресу: „The Ukrainian Historian“, Р. О. Box 312, Kent, Ohio, 44240.

Ім'я Р. Завадовича об'єднує громаду

У Чикаго шкільний рік 1975-76 — це рік Завадовича. Молодь цього міста кланяється своєму улюбленому письменникові в 55 роковини його літературно-виховної творчості.

Почавши з грудня іменниці народження Завадовича та появі першого його вірша в пресі, наші молоді організації та школи приготували програми на прохання письменникової, а всі українські радіостанції відпустили час на перелічення тих програм. У школах українською мовою викладають українську мову, читання творів українських письменників. Чи пошана до Ювілята, чи чар його мистецького слова, чи сприт збірників, причинилися до того, що вже зібрано \$ 7000. Правда, таку суму не можна вважати великою, але це свідчить про те, що в нас є люди, які люблять свою країну. Цей фінансовий комітет діятиме постійно, гроші можна жертвувати і надалі.

У суботу 27-го березня відбувся Бенкет, що зібрав усі корені нашої веселки: без переривання всі прощалися нашої суспільства засіли разом за столи (400 душ) і в чудовій атмосфері, справді чудовій родинній, вислухали цікаві і з мовного боку акуратні доповіді ред. В. Бараги, близького друга і теперішнього співробітника Завадовича. Голова Комітету цих святкувань потім попросила до слова самого Ювілята. Він не встигав огорнувшись, «всесвіт»...

Програму доповнював літературний монтаж «Слово» і пісню по Україні, в якому були використані вірші Завадовича про кожну частину України. Діти — представники молодіжних організацій і шкіл — декламували, а дівочі ансамблі ОДУМ'У і СУМА переплітали ті декламаші піснями. Потім діти вітали свого письменника і подарували йому картину Е. Козака, на якій зображено постаті казок.

По вечірній утворилася довга черга очих привітати особисто Ювілята. Ще довго люди стояли гуртками і говорили: «Який чудовий вечір. Який надзвичайно добрий!»

Наступного дня в неділю 28-го березня було вивернення святкування. Було розбурхання шукати згорнутої та любовно виплеканої бруківки; люди заповнили залу, щоб побачити 90 дітей, перетворених у персонажів чарівних казок Завадовича.

Під чудову виразну та мастичну музику піднялася завіса і... на публіку «хлопцуну» враження свіжо розквітлої троянди. Завадович, що починається фантастичний фільм Волта

„Думка“ приготувалася...

(Закінчення зі стор. 1-01)

доказує, що українські мистецькі колективи можуть існувати і розвиватися в країнах поселення, як це вже протягом 27-ох років робить хор „Думка“, і не тільки існувати, але визначитися високомистецьким рівнем. „Думка“ — сказав С. Комірий — у свій репертуар завжди включала і включася твори українських і світових класиків, а також перлини української народної творчості, в обробці давніших і сучасних українських композиторів.

Під час дружньої розмови в редакції відмічено, що „Думка“ — це не звичайний собі хор, а заслужена перед громадою мистецька одиниця, яка своїми самостійними концертами та участю в різних імпрезах збагачувала і збагачує культурне життя нашої громади.

Гості „думкарі“ поінформували, що в Ювілейному концерті в Тавні Голл, присвяченому 200-річчю Американської Незалежності та 100-річчю Українського Поселення в ЗСА, візьмуть участь мистецькі і чоловічі хори „Думки“, солісти хору, бас-баритон Андрій Добрянський, соліст Метрополітальної опери в Нью-Йорку, та всі філії „Молодого Думки“. Відмічено, що „Молода Думка“

Ректор УВУ...

(Закінчення зі стор. 1-01)

визначив датою початку Рудницьких у сумі 1000 дол. Своє перебування у Вінніпезі закінчив проф. Рудницький в місті Гануцака (у товаристві проф. Рудницького, ексекютивного директора КУК д-ра УВУ Я. Каліби та д-ра С. Семчишина з Федерально-Провінційного Секретаріату Культурних Зв'язків. В часі візиту обговорено низку проблем у зв'язку із діяльністю УВУ, яка має спеціальне значення для Канади — зокрема можливість улаштування курсів для учителів доповняльних шкіл, видання докторських праць, що стосуються канадської проблематики тощо.

В дні 3 травня гості вийшли до Оттави, де на 4 травня була передбачена його зустріч із місцевим громадянином, а далі етапи його подорожі до Монреалю, Торонто, Мінеаполіс та Нью-Йорку. В перших роках перебування в Америці Г. Кукіза належав до УНСОУ, був основним членом 364 Від. УНС на Сході Клівленду, та президентом того Відділу протягом 18 років. За його працею для УНС Кукіза обрано почесним головою того Відділу. Цей Відділ УНС був одним із найбільш активних в Америці.

35-й Відділ ООЧСУ в Асторії відбуде збори, переобрав управу

Асторія, Н. Й. (Н. Й.) — В суботу, 17-го квітня ц. р. тут у Доміві СУМА відбулися 35-го Відділу ООЧСУ, якіми проводила президія в особах д-р В. Нестерчук — голова, Я. Воловодчук — секретар і п-і М. Нестерчук — почесний член. Збори відкрив уступальний голова Іван Віток загальним привітанням членів ГУ ООЧСУ (офіційно ГУ заступав д-р В. Нестерчук), гостей і членів, який після коротких звітів членів Управи Відділу — Т. Байко, В. Коваль, П. Бурик — прочитав заключну звітну доповідь, наголосивши на багатогранну працю Відділу. Управу згідно із звітом голови, збирала на різні політичні і громадські цілі понад 16.000 доларів, влаштовувала політичні доповіді і панелі з участю відомих політичних і громадських діячів та журналістів, які користувалися в громаді великою популярністю. Крім того члени Відділу підтримували морально і матеріально всі почини Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Метрополітального Нью-Йорку, як також акції АНВ і ОУВФ. Про жертвенну і віддану працю згадував у привітальному слові представник ГУ ООЧСУ д-р В. Нестерчук, дякуючи управі за активність і солідарність, бо

Піонери відходять!

(ПОКЛІН СЛ. П. ГРИГОРІЄВИ КУКІЗОВІ)

(К. М.) — Сл. п. Григорій І. Кукіза, років 83, помер в Клівленді, Огайо, 22-го листопада 1975 р.

Обидва клівлендські щоденники „Клівленд Пресс“ та „Клівленд Ділер“ під 23-го листопада поместили довші згадки про сл. п. Г. Кукіза.

Г. Кукіза приїхав юнаком з Західної України, село Мости Великі до Америки в 1910 р. Перші роки жив та працював ауглекопом в Пенсильванії. До Клівленду переїхав 1912 р. Працював в різних фабриках, а останніми 32 роки перед смертю — в „Дженерал Мотор“ як спеціаліст по виготовленні форм для різних машин.

В Клівленді пізнав молоді роки життя в Україні — Марію Хмиту, зі села Дівричі, під час концерту духової оркестри Т-ва „Січ“, якої був Г. Кукіза співосновником. Вони поборилися в 1918 році. Г. Кукіза — як і більшість тодішньої еміграції з України, хоча без великої формальної освіти, очитався та поінформований — зараз від перших років перебування в Клівленді пізнав українське суспільно-громадське та культурно-політичне життя. І працював у ньому майже до останніх років перед смертю.

Згадаємо лише за декілька днів до громадської роботи, в якій Г. Кукіза був основним членом, чи співробітником, чи яким провадив через довгі роки. Кукіза був основним членом свого часу оркестри при Т-ві „Січ“, та її активним членом. Не було однієї більшості української імпрези в Клівленді, на якій не брав участь оркестра не виступала б.

Він був організатором Комітету Допомоги Українській Державі в рр. 1917-1921. Заходами того Комітету влаштовувалися маніфестації й інші віча, переводилося збірку для Скарбниці тієї Держави, інформовано американський світ про повстання й боротьбу Української Держави.

Від перших років перебування в Америці Г. Кукіза належав до УНСОУ, був основним членом 364 Від. УНС на Сході Клівленду, та президентом того Відділу протягом 18 років. За його працею для УНС Кукіза обрано почесним головою того Відділу. Цей Відділ УНС був одним із найбільш активних в Америці.

Від початків організаційної та допомогової акції Визвольного Руху — УВО — Г. Кукіза був одним із перших, який працював в користі тієї Ідеї. Він організував та збирав фонди на Визвольний Рух — УВО, охорона політ'язнів, „Рідна Школа“, „Провісник“, будова церков в Україні, і не лише збирав а й сам давав поважні суми на ті цілі.

У 1929 р. засновано в Клівленді ОДВУ (Організація Державного Відродження України) ім. Дм. Вітовського, а при тому Відділі створено Українську Летунську Школу, першим випускником якої був Филип Ольховий. І в тих акціях активну й передову роль відіграв сл. п. Г. Кукіза.

У тридцятих роках відіграв Клівленд Полк. Е. Коновалець, Полк. Р. Сущий та пор. О. Сенік-Грибівський. Разом з друзями, а зокрема із Іваном Поповичем, Г. Кукіза вітав їх та приймав в тому місті.

В 1936 р. при допомозі Громадського Комітету на сході, Клівленд погав Г. Кукіза будувати Народний Дім. Управу якого він був довший час головою. В тому Українському Домі відбувалися різні імпрези, навчання української мови, курси народних танків, які раз в

Авраменко. Г. Кукіза зокрема піклувався Школою Українською.

Я говорив кілька разів з Григорієм приїхав до нас два місяці перед його смертю. Він багато розповідав мені, зокрема про поїздки в Україну, яку він відвідав в 1964 р. разом зі своєю дружиною Марією та внучкою. Кажуть, що старші люди більше переживають минуле і ним більше живуть, чим сучасністю. Та в Григорія Кукіза було інакше. Він з болем говорив і турбувався сучасним станом нашого життя, роз'єднанням, браком згоди всіх політичних партій, та якоюсь хоч однієї акції в допомозу Україні! Кукіза питав мене, як стоїть справа з українським шкільництвом, та казав: „Це важливе річ, вона найголовніша для нас!“

Він питав чому до нас інтелігенція, наші партії не зійдуться разом і не домовляються до якоїсь однієї політики? „Кукіза порівнював нашу провідну верству до обруча на колі, а народ до шпирхів...“ І питав Григорія Кукіза: „Чи може їхати віз на самих шпирхах, коли обруч пологаний?“

Григорій Кукіза залишив дружину Марію, яка була його першим дорадником, співробітником та співорганізатором всіх його планів. Марія Кукіза це відома на клівлендському терені, а то й поза ним, як активна громадянка, зокрема в Українському Золотому Хресті та УНСОУ. Залишив сл. п. Кукіза одну доньку Ольгу та зятя Василя Бик, троє внучок та двоє правнуків. Залишив родину й друзів в Америці та в Україні.

Похорони сл. п. Г. Кукіза відбулися 26-го листопада 1975 р. Жалібно Богослужбю відправили в українській церкві св. Марії — парох тієї церкви о. Іван Оршикевич та парох церкви св. Покрови о. Микола Павлович. Приїхало багато людей — друзів та знайомих прощати Покійного. Були приятелі та родичі із Каліфорнії, Канади та Сходу Америки. Довгою стрічкою авт запроваджено сл. п. Кукіза на цвинтар св. Петра і Павла на Пармі. По

останніх Богослужбах — прощав Покійного голову ОДВУ Іван Попович. Наприкінці він сказав: „Як побачиш спільних друзів — Труша, Филипова, Єзерського, Дикана, Шияна, то привітай їх від нас!“

По похоронах всі зішлись на тризну. Там промовляли — секретар 364 Від. УНС, Володимир Владак, Іван Попович та К. Мельник. Від родини забрали слово Ольга та Василь Бик, і дружина Покійного — Марія Кукіза.

Донька Покійного Ольга, м. ін., сказала, що вона найбільше вдячна Татові за те, що навчив її говорити по-українському і багато розказував їй про Україну. А відтак ще сказала „Татуно все хотіли мати різьблений топірець...“ Я недавно була з чоловіком в Україні й купила їм такий, і положила Татові до труни!...

Під час Тризни, на пропозицію Марії Попович з рамени Українського Золотого Хреста, зібрано суму дол. 211, - та післяно на добродійні цілі, замість квітів на свіжу могилу сл. п. Григорія Кукіза, а саме: Фонд УЗХ — Комітет Оборони і Допомоги — 126 дол., Акція „Смоленська“ (Українсько-Америк. Култ. Ас. — 50 дол. на Табори УЗХ в Лігвотні (дружина) — 25 дол., на Церкву в Потрбі (Петро Дак — 10 дол.

Business Opportunity

На продаж добре поставлений 20 LANE BOWLING ALLEY

в Southern Ulster County. Власник відходить на пенсію, завадаток \$100,000. Питати телефонуйте Mr. Rogow at Sprague & Kilen Inc. 116 Canal Street, Ellenville, N.Y. 12428 в день (914) 647-9100 веч. (914) 647-3205

HELP WANTED

INJECTION MOLDMAKERS

Experienced, salary open, excellent opportunity, overtime, benefits. 20 Jones St., New Rochelle, N.Y. (212) 892-4890 Ask for Fred

REAL ESTATE

Мейнелуд, Н. Дак. 2 род. дм, 5 і 3 км., модер. кухні і лазні, огорожені на газ гарячою водою, мур. гаражі, вел. город. Ірвінгтон, Н. Дак. 1 род. дм, в дуже гарній дільниці, 8 1/2 кімнат, гараж на авто. Клікайте — О. МОСТОВИЙ SHARPE REALTY (201) 599-7800 веч. (201) 375-3683

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ ВУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ?

Звертайтеся до УКРАЇНСЬКОГО ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO. 98 - Second Avenue New York, N.Y. Tel.: 477-4400

Осередок СУМА в Пасейку, ще має на ПРОДАЖ БІЛЕТІ на ФЕСТИВАЛЬ до ГАРДЕН СТЕЙТ АРТ СЕНТЕР. Замовляти у пана Строцького, (201) 646-5015 і при оркестрі „Дніпро“.

Увага! нове Увага!

В книгарському відділі при „СВОБОДІ“ можна вже закупити цікаве видання п. н. „КАТАРАКТ — CATARACT“

МИХАИЛА ОСАДЧОГО в англійській мові

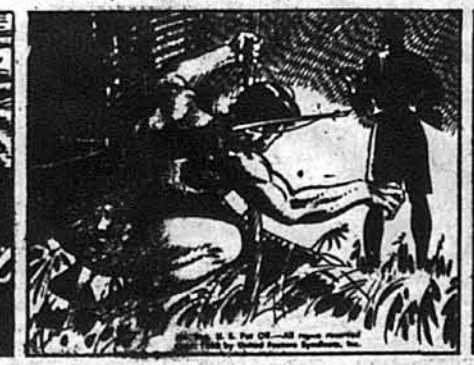
Переклад і редакція: МАРКО ЦАРИННИК 240 сторінок ціна 3.95 дол. з пересилкою

„СВОБОДА“ 81-83 Grand Street Jersey City, N. J. 07303

СОЮЗОВІ!

ПРИДБАВАННЯ 400 ЧЛЕНІВ ЦЬОГО МІСЯЦЯ — ЦЕ МЕТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ВКЛЮЧИТЬСЯ І ВИ У ЧЛЕНСЬКУ КАМПАНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ОСЯГНУТИ ЦЮ МЕТУ.

ТАРЗАН, Ч. 7474. Напад!

Тарзан, неаче плазуюча змія, тихо злізав вниз...

Успішна виставка Олексі Грищенка

В Українському Інституті Америки від 13-го до 31-го березня ц. р. демонструвалася виставка творів Олексі Грищенка, присвячена дню його народження.

Фундація Грищенка, що п створено в 1958 році під головуванням С. Ю. Гордінського, організувала показ 26 акварельних мистецьких робіт — з Царгороду, Афі, Містри та одна з Севастополю — вперше демонструвалися в Нью-Йорку. Крім того, представлено шість літографій, кожна з яких є маленьким шедевром цієї галузі графіки. Виставка викликала назвичайну зацікавленість, а чудове мистецтво Грищенка, як і завжди, створило особливу надихну атмосферу.

Царгородсько-грецький період виключно цікавий в творчості мистця. Грищенко описував у давню вимріяну до себе місті. Глибоко вражений усім побаченим, він працює з фантастичним напруженням і надхненням. Малює все, що бачить, фіксує у пам'яті кожну сцену.

З величезною тонкістю відчував Грищенко кольорит і барвистість сходу. Мистець втворює кольорові симфонії через співвідношення кольорових мас, через кольорову матерію, урівноважену чітким ритмом, де матові кольори розкладено великими тепло-гармонізованими площинами.

Кожна з невеликих листів — це добуток з природи картина, відібрана з хаосу вражень головної. Відчувається, що образ народжено, коли мистець один на один спілкувався з природою.

Несамовите сонце, розпечені скелі, білі стовпи Парфенону або руйні невідомі будівлі манять його могутнім ритмом „мас, надзвичайними світловими ефектами.“

Ольга Чмук

Увага! Увага!

Вже появилася друком два переважні історичні документи:

„Денник Начальної Команди УГА“ і суд над генералом

М. Тарнавським

DAIRY OF THE SUPREME COMMAND OF THE UKRAINIAN GALICIAN ARMY

Сторінок 326 — тверда оправа. Ціна 10.00 дол. Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“, пересилати чек або поштовий переказ, долучуючи 30 центів на кошти пересилки.

81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

НИКОЛИ НЕ ТРАТЬ НАДІ

Такі недомогання як:

- SOUR STOMACH
- ACID INDIGESTION
- FLATULENCE
- GAS BLOATING
- BECHING
- GAS PAINS
- HEARTBURN
- FOUL BREATH
- TEMPORARY IRREGULARITY
- SIMPLE HEADACHE

Помогатиме, як і є в потрібі. ТІЛЬКИ \$5.00. Якщо не допоможе протягом кількох годин, або не найменше снідуючого дня, поверніть пакети для повного звороту або відберіть особисто, 4-й пош., кім. 468.

THE MILLER CO., INC.
Dept. 41
790 BROAD STREET
NEWARK, N. J. 07102

ДІМ для старших віком

ВЖЕ ВІДКРИТИ! Вписи щодня від 12-5 по пол., включно суботи і неділі. Приїжджайте, відвідайте нас!

70 Seaside Blvd
STATEN ISLAND, N.Y.
(212) 273-8900
Янівчич / Лепчан

MALE & FEMALE

ПОТРІБНО FUR CLOSERS

Таким потрібно до ручного викінчування імітації футер. Постійна праця, добра платня. Треба дещо говорити по-англ. Голоситесь або тел. Lot Nierenberg, Int. Inc. 238 West 30th St. N.Y.C. (212) 244-5960

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
OREgon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475

191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: 674-3630

Директор **ПОСІФ СЕНКОВСЬКИЙ**

Займається влаштуванням похоронів в каліфорнії, положення в кожній районі міста. Похорони по мінімальним цінам.

КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME

Completely AIR CONDITIONED

Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY

Ціни приступні для всіх. Обслуговування найкраще. У випадку смутку в родині, клієнту, як і день так і вночі

WILLIAM F. RASLOWSKY Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
Jersey City, N.J. 07302
HEnderson 4-5131